

THEORETICAL CONSIDERATIONS ABOUT THE FINANCIAL CONTROL

Constantin CUCO EL, Lecturer, Phd.
North University, Baia Mare

Abstract:

The essential feature of market economy is the balance between independent economic agents and the autonomous ones, as this type of economy functions without any restrictions imposed by the state, thus each economic agents being free to spend, use, produce and save as much as they consider fit in order to follow their own economic interests in the general context of matching them with the real needs and interests of society.

Under such circumstances, the new commercial companies (firms) have become autonomous subjects for economy. Consequently, the relationships between the state and the commercial societies achieved a fiscal nature, in most of the cases, where the state exercises its fiscal supremacy. Thus, companies are compelled to give up a part of the net internal product they yield or earn on the market, in form of duties and taxes.

Key words: dynamic information, financial control, economical development

JEL Classification: M10, M20

1. No iunea de control financiar

Din punct de vedere conceptual, controlul financiar reprezintă verificarea modului de îndeplinire a programelor stabilite, a erorilor, abaterilor, lipsurilor, deficiențelor din activitatea economico-financiară.

Termenul „control” îl datorăm expresiei „contra rolus” care înseamnă verificarea actului original după duplicatul care se încredințează în acest scop unei alte persoane.

În economie și în societate coexistă mai multe forme de control cum sunt: control financiar; control tehnic; control sanitar; control al calității; control metrologic; control comercial etc.

În condițiile economiei de piață, controlul, ca formă de cunoaștere are în vedere:

- Interesele agenților economici bazate pe profit;
- Interesele terților agenți economici și interesele statului.

Prin control, conducerea își asigură informarea dinamică, reală, ceea ce determină concluzii de valoare și decizii de calitate.

1. The notion of financial control

From the conceptual point of view, the financial control represents the verification of accomplishing the established programs, of errors, deviations, deficiencies, from the economic-financial activity.

We owe the term "control" to the expression "contra rolus" which means verifying the original document according to the duplicate, which is entrusted for this purpose to another person. In the economy and in the society there are more forms of control that coexist such as: financial control; technical control; sanitary control; metrological control; commercial control, etc.

In market economy conditions, the control, as a form of knowledge takes into consideration:

- The interests of economic agents based on profit;
- The interests of the third parties economic agents and the interests of the state.

By control, the management provides the dynamic and the real information, which determines valuable conclusions and the best decisions.

Controlul p trunde în esen a fenomenelor i contribuie efectiv la conducerea tiin ific i eficient , sesizeaz aspectele negative în momentul în care acestea se manifest ca tendin e i intervine operativ pentru prevenirea i lichidarea cauzelor care le genereaz . Controlul nu se rezum s constate manifestarea neajunsurilor, ci contribuie i la previziunea desf ur rii activit ii, a posibilit ilor apari iei deficien elor i anomaliilor.

Pentru ob inerea profitului maxim, pe lâng evaluarea rezultatelor în raport cu obiectivele stabilite controlul contribuie i la prevenirea tendin elor i fenomenelor care necesit decizii de corec ie.

Dezvoltarea economico-social a rii în perioada de tranzi ie i consolidare a economiei de pia presupune cunoa terea temeinic de c tre stat a legit ilor universal-valabile, a legilor economice presupune perfec ionarea continu a activit ilor economico-sociale, a formelor i metodelor de conducere a întregii economii. Realizarea acestui deziderat impune din partea statului nu numai elaborarea de acte normative, ci i organizarea i exercitarea unui control ferm i riguros asupra întregii economii.

Aceasta demonstreaz c necesitatea activit ii de control este determinat de cauze obiective i în primul rând de formele de proprietate, de produc ia de m rfuri i de aciunea legilor economice specifice economiei de pia .

Realizarea controlului se face prin persoane care trebuie s dispun de anumite calit i care-i individualizeaz fa de speciali tii din domeniul respectiv. Unui bun controlor îi sunt necesare i alte însu iri, pe lâng buna preg tire profesional i anume: fler; o fin i p trunz toare observa ie; putere de analiz i sintez ; discern mânt; o anumit r utate convergent scopului controlului f r a afecta personalit ii celui controlat; oportunitate în luarea deciziilor; deschiderea spre nou.

2. Necesitatea obiectiv a controlului financiar

Explicarea în detalii a problemelor ce fac obiectul controlului în general i cu prec dere a celui financiar creeaz condi iile fundament rii tiin ifice a activit ii de control.

Una din aceste probleme deosebit de importante pentru în elegerea caracterului tiin ific al activit ii de control se refer , în primul rând la faptul dac controlul este sau nu o necesitate obiectiv . Pornind de la acest considerent, urmeaz a fi abordate celelalte probleme care se pot grupa astfel:

The control reaches the essence of the phenomenon and contributes effectively to the scientific and effective management; it observes the negative aspects, as they are manifested as tendency, and it efficiently intervenes for the prevention and abolition of the causes that generated them.

The economic and social development of the country, during the transition time and the consolidation of the market economy, involve solid knowledge by the state of the universally, valid legality and of economic laws; it involves the continuous improvement of the economic and social activities, of the economy's management forms and methods. Achieving this desideratum it requires from the state not only the draw up the normative documents, but also to organize and to exercise a firm and strict control on the whole economy.

This demonstrates that the need of the control activity is determined by objective causes and primarily by the forms of ownership, by the production of goods and by the action of the economic laws specific to the market economy.

Achieving control is done by people who must have certain qualities which individualize them from the specialists in this domain. A good controller must have, besides a proper training, also: flair; a sensitive and a sharp observation; ability to analyze and to synthesize; discernment; a certain wickedness for the specific purpose of control without affecting the character of the controlled one; the opportunity in taking decisions; opening to new.

2. The objective necessity of the financial control

The detailed explanation of the economic issues that make, in general, the objective of control, and the financial control, which creates the conditions of the scientific substantiation for the control activity.

One of these issues very important for understanding the nature of the scientific control activity refers primarily to the fact that the control is or it is not an objective necessity. Starting from this point of view, there must be taken into consideration the other issues that can be grouped as follows:

- Trăsăturile fundamentale ale controlului;
- Principiile organizatorice ale controlului;
- Funcțiile controlului;
- Obiectul controlului;
- Metoda controlului.

Atât teoria cât și practica dovedesc și demonstrează în mod indubitabil, existența, pe de o parte a bazei economice, iar pe de altă parte a suprastructurii generată pe baze care explică faptul că, indiferent de voința oamenilor, aceștia intră în relații de producție și totodată în relații de schimb în postura de cumpărători sau producători, adică într-un sistem de concurență.

Indiferent de locul pe care îl ocupă, de cumpărători sau producători, conducerea agenților economici trebuie să declare un control sistematic de natură socio-economică pentru obținerea din activitatea desfășurată a unor rezultate cât mai bune. Se poate deci concluziona că dacă baza și suprastructura sunt obiective și controlul este o necesitate obiectivă. Dacă baza generează suprastructurile, acestea din urmă acționează asupra perfecționării bazei, a propulsării acesteia înainte.

Una din principalele suprastructuri generate de bază este statul care la noi ocupă un loc deosebit, fiind definit în Constituția României la articolul 1 alineatul 3 ca stat de drept democratic și social.

Statul joacă un rol deosebit de important în conducerea științifică a societății, în rezolvarea problemelor pe care le ridică construcția socio-economică a țării, mai ales în etapa actuală de tranziție spre economia de piață.

Elaborarea programului de dezvoltare economico-socială de către statul de drept democratic și social presupune cel puțin trei elemente esențiale:

1. Cunoașterea legilor sociale universale valabile;
2. Acțiunea legilor proprii economiei de piață;
3. Aplicarea justă la condițiile țării noastre și la fiecare etapă de edificare a economiei de piață, a legilor universale valabile și a legilor economice proprii economiei de piață.

Menționăm de asemenea că practica a dovedit că necesitatea controlului prezintă un caracter obiectiv, întrucât nici o activitate nu se poate desfășura cu randament scontat dacă lipsește controlul care contribuie la:

- The fundamental control features;
- Organizational principles of control;
- Control functions;
- Object control;
- Method control.

Both theory and practice demonstrates undoubtedly, on one hand, the existence of the economic basis, and on the other hand the existence of the superstructure generated on the basis, which explains that, regardless people's will, they get into manufacturing relations and in exchange relations, as buyers and as producers, which is a system of competition.

Regardless the place it occupies, buyers or manufacturers, the leadership of the economic agents should trigger a systematic social economic control in order to obtain the best results of their activity. Therefore it can be concluded that if the basis and

One of the main superstructure generated by basis, is the state, which, in our country is occupying a particular place, as defined in the Romanian Constitution in Article 1 paragraph 3 a democratic and social state of law.

The State plays a very important role in the scientific leadership of the society, in solving issues posed by the socio-economic structure of the country, especially in the current stage of transition towards a market economy.

The program of economical and social development elaborated by the democratic and social state of law needs at least three key elements:

1. Knowing the social legalities universally valid;
2. The action of laws specific to market economy;
3. The correct application of the universally valid legalities, and of the economic laws specific to market economy, at every stage of building up the market economy and respecting our country's conditions.

We also mention that the practice has proved that the control necessity presents an objective feature, since no other activity could be held at the expected capacity if it misses the control that contributes to:

1. Îmbunătățirea disciplinei muncii în toate domeniile de activitate;
2. Instaurarea unui climat de ordine și disciplină în gospodărirea mijloacelor materiale și bănești;
3. Respectarea și aplicarea fermă și intransigentă a legislației de către toți membrii societății indiferent de locul pe care îl ocupă;
4. Organizarea și conducerea științifică a întregii activități social economice pe baza coordonatelor stabilite la elaborarea programelor de dezvoltare;
5. Buna desfășurare a procesului de transformare a deciziei în acțiune și a acțiunii în rezultate mai eficiente.

Înănd seama de cele arătate mai sus, tratate cu indiferență a controlului de către factorii de răspundere ar aduce imense pagube economice naționale și ar produce serioase dezechilibre economico-financiare.

3. Funcțiile controlului

Prin modul de organizare și exercitare, prin rolul și obiectivele pe care le urmărește, controlul financiar îndeplinește o serie de funcții, cum sunt:

- **Funcția de evaluare:** se au în vedere actele și operațiuni de estimare a situației existente la un moment dat, a rezultatelor obținute la sfârșitul unei perioade, a modului de desfășurare a activităților în condiții de normalitate, legalitate și eficiență. Prin această funcție a controlului se apreciază, în condiții de realitate și legalitate, dificultățile, abaterile, orientările în care își au izvorul factorii ale căror acțiuni tind spre rezultate negative;
- **Funcția preventivă:** constă dintr-o serie de măsuri luate de organele de control, în vederea evitării și eliminării unor fraude înainte de a se produce efectele negative ale acestora, prin identificarea și ameliorarea cauzelor care le generează sau le favorizează;
- **Funcția de documentare:** asigură cunoașterea activității și problemelor care fac obiectul dezvoltării economice sociale, controlul participând nemijlocit la actul de conducere, furnizând date și informații pentru fundamentarea deciziilor economico-financiare;

1. Improving discipline of labour in all activity domains;
2. Instauration of an order and of a discipline in leading the material and pecuniary means;
3. The firm and the unbending compliance and application of the country's legislation by all members of society regardless their position;
4. The scientific organizing and conducting of all the social economic activities on the basis of the coordinates established at the elaboration of the development program;
5. Good progress of the transforming process, of the decision in action, and of the action with more efficient results.

Given those shown above, if the control is treating with indifference by responsible factors, it would bring an immense national economic damage and it would produce serious economic and financial imbalances.

3. The control functions

By organizing and exercising and by the role and objectives that it pursues, the financial control accomplishes a series of functions, such as:

- ❖ **Evaluation function:** there are taken into account the estimation documents and operations of the existing situation at a given moment, the results obtained at the end of a period, how the activities develop under the normal, legal and efficient conditions. With this control function there are estimated, in terms of reality and legality, the difficulties, the irregularities, the orientation in which generate factors that have actions which tend to negative results;
- ❖ **Preventive function:** it consists of a series of measures taken by the control organs, to prevent and eliminate frauds before producing their negative effects, by identifying and improving the causes that they generate or they favor;
- ❖ **Documentary function:** it provides knowledge of the activity and the issues of the object of the social economic development, the control participating directly in the act of management, providing data and information for the substantiation of economic and financial decisions;

- **Func ia recuperativ** : const în ac iunea de descoperire i recuperare a pagubei i în luarea de m suri fa de cei vinova i;
- **Func ia pedagogic** : are un caracter formativ, de generalizare a experien ei pozitive, controlul favorizând cre tere nivelului de cuno tin e al personalului din sferile controlate i rezolvarea de condi ii satisf c toare a serviciilor care le revin;
- **Func ii particulare**: controlul financiar îndepline te o serie de func ii particulare, care reies din natura acestuia, cum ar fi:
  - func ia de m surare a posteriori a ecarturilor/abaterilor planificate anticipat;
  - func ia de diagnosticare a erorilor financiare pe baza ecarturilor simptomatice care afecteaz sau amenin activitatea agentului economic;
  - func ia de revizuire a obiectivelor sau a previziunilor viitoare, pe baza diagnosticului financiar constant;
  - func ia de a interveni în cadrul competen elor date, pentru redresarea sau solu ionarea problemelor firmei;
  - func ia de reglementare a activit ii firmei prin asigurarea coeren ei ac iunii de control în raport cu obiectivele firmei, focalizându-se asupra activit ilor în curs de desf urare;
  - func ia de preg tire a agentului economic pentru luarea deciziilor, pe baza rezultatelor controlului;
  - func ia de înv are i autoîn v are a realit ilor pe care controlul le ridic în permanen , prin ac iunea sa coercitiv asupra pertinen ei cadrului i a normelor legale folosite.
- ❖ **Recuperated function**: it consists of the discovery and recovery of damage and in taking action against the guilty;
- ❖ **Pedagogical function**: it has a training feature, of generalizing the positive experience, the control favoring the level of knowledge of staff in the controlled areas and solving the satisfactory conditions of the service for which they are responsible;
- ❖ **Private functions**: financial control accomplishes a series of private functions, resulting from its nature, such as:
  - a function of measuring the post e-carts/deviations planned in advance;
  - a function of diagnostic financial errors on the basis of symptomatic e-carts that affect or threaten the work of the economic agent;
  - revising function of the objectives and previsions, on the basis of the constant financial diagnosis
  - a function to intervene in the given abilities in order to redress or to solve the issues of the firm
  - a function for preparing firm's activities by ensuring coherence of the control action in relation to firm's objectives, focalizing on the developed activities;
  - a function of preparing the economic agent in making decisions based on the results control
  - a function of learning and self learning of the realities that control permanently establishes, through its coercive action on pertinence legislation and of the used legal norms.

Bibliography:

1. Bostan, I., Control financiar, Editura Polirom, Ia i, 2000
2. Bran, P., Finan ele întreprinderii, Editura Economic , Bucure ti, 1999
3. Cuco el, C., Finan ele întreprinderii - note de curs, Editura Risoprint, Cluj -Napoca, 2004
4. Cuco el, C., Fiscalitatea în România.
5. Teorie i practic , Editura Universit ii de Nord, Baia Mare, 2001
6. urlea, E., Control financiar, Editura Scripta, Bucure ti, 1998
7. The collection of „Controlul economico -financiar”, anul 2001 -2004